

Eet je beter

Koolhydraatbeperkt eten bij diabetes type 2,
overgewicht en het metaboolsyndroom

Colofon

Auteur:	Els van Beek - van Kampen - POH-S en sociaal makelaar gezondheid
Website:	www.betermetdiabetes.nl - door Koos van Kampen
Advisering:	Chantal Weijman - Leefstijlcoach Connie Hoek - Diëtist (Hoek&Co Diëtisten) Dounia Arharbi - Diëtist Ilona Zuurmond - Voedingswetenschapper en adviseur Vereniging Arts en Leefstijl Jan Galesloot - Huisarts Janneke Michiels - Kaderhuisarts hart- en vaatziekten Karina Schenk - Diëtist (Het persoonlijke dieet) Karine Hoenderdos - Diëtist en journalist Kim Brouwers - Diëtist Tamara de Weijer - Huisarts, oprichter Vereniging Arts en Leefstijl
Met medewerking van:	Gezondheidscentrum Lijn 2 Rotterdam
Ontwikkeld binnen:	Praktijk Mozaïek
Gebruikte bronnen:	NDF Voedingsrichtlijn diabetes Diabetes type 2 maak jezelf beter, Karine Hoenderdos en Hanno Pijl
Druk en distributie:	DMDR 6e druk juni 2023 oplage 15000
Vormgeving en lay-out:	Jesse Slabbekoorn
Fotografie:	Shutterstock Theo Nachtegaal
Subsidie:	Diabetes Fonds

Disclaimer:

Deze Handleiding/Brochure is bedoeld om te worden gebruikt in de behandeling tussen zorgprofessional en patiënt bij DM type II, overgewicht of andere gezondheids-aandoeningen. De brochure is tot stand gekomen met input van wetenschappers en zorgprofessionals (zie colofon) die ervaring en kennis hebben van bewezen effectieve leefstijlinterventies bij DM type II, metabool syndroom en overgewicht. Aan de informatie uit deze handleiding kunnen geen rechten worden ontleend. Hoewel Stichting Beter met Diabetes de nodige zorgvuldigheid in acht heeft genomen bij het samenstellen en tot stand brengen van de materialen, daarbij gebruik maakt van bronnen die betrouwbaar worden geacht, kan de Stichting niet instaan voor de juistheid, volledigheid en actualiteit van die geboden informatie. De Stichting is niet aansprakelijk voor enige schade in verband met de juistheid, volledigheid, actualiteit en toepassing van de geboden informatie bij het gebruik van deze handleiding.

Wanneer u d.m.v. deze brochure uw gezondheid wilt verbeteren, doe dit altijd in contact met uw huisarts, diëtist, leefstijlcoach of POH.

Met dank aan:

Diabetes
Fonds

 Arts en Leefstijl
Voor de zorg van morgen

 Voeding[®]
Leeft

Je **leefstijl** als medicijn

Pijlers voor een gezonde leefstijl

Gezonde voeding

Water

Sociale verbinding

Bewegen

Ontspannen

Goed slapen

Bevat veel koolhydraten: **X**

Suiker

Honing

Wit- en bruin brood

Witte pasta

Vermicelli & Noedels

Bloem

Aardappel

Zoete aardappel

Cassave

Witte rijst

Couscous

Popcorn & mais

Bevat weinig koolhydraten:

Groente

Vlees

Vis

Kip

Kaas

Eieren

Volle yoghurt
en kwark

Olijfolie

Bevat veel koolhydraten: X

Snoepgoed

Koekjes

Gebak

Pakistaanse lekkernij

Chocolade

Kauwgom
(Ook niet met suikervervangers)

Baklava

Brewat

Ontbijtkoek

Energie repen

Gedroogd fruit

Bevat minder koolhydraten:

Kruiden

Gember

Avocado

Noten

Pitten en zaden

Kokos

Tempeh

Tofu

Sopropo

Edamamé boontjes

Wortelpeterselie
*Lekker om te bakken
(i.p.v. patat)*

Fruit met veel suikers: X

Ananas

Appel

Peer

Banaan

Blauwe druiven

Witte druiven

Kaki

Kersen

Mango

Vijgen
(Verse en gedroogde)

Gedroogde
cranberries

Gedroogde
abrikozen

Rozijnen

Dadels

Fruit met minder suikers:

Vers of diepvries. 1 schaalkje is 100 gram

Aardbeien
(1 schaalkje)

Blauwe bessen
(1 schaalkje)

Frambozen
(1 schaalkje)

Watermeloen
(1 schaalkje)

Cranberries
(1 schaalkje)

Abrikoos
(1 stuks)

Grapefruit
(1 stuks)

Kiwi
(1 stuks)

Sinaasappel
(1 stuks)

Mandarijn
(1 stuks)

Nectarine
(1 stuks)

Papaja
(1 stuks)

Guave
(1 stuks)

Perzik
(1 stuks)

Pruim
(1 stuks)

Wat is niet goed om te eten:

Rijstwafel/beschuit

Ontbijtgranen

Kant en klare
fruityoghurt

Pita brood

Marokkaans/
Turks brood

Chapati/roti

Paneermeel

Bladerdeeg

Pizza

Bara

Gefrituurde snacks

Chips

Bewerkt vlees

Wat is goed om te eten:

Tasty brood of Tasty cracker
(1 stuk per dag)

Koolhydraatbeperkt brood
(1 stuk per dag)

Zaden- notenbrood

Zaden- pittencrackers

100% Pindakaas
notenpasta

Volle yoghurt en
kwark

Griekse en Turkse
yoghurt 10% vet

Tapenade, pesto,
mayonaise zonder
suiker

Bloemkoolpuree

**Bloemkool/
Brocolirijst**

Courgetti

Wat is niet goed om te drinken:

Frisdrank

Light / Zero sugar
frisdrank

Energie drank

Vitaminewater

Alcohol

Fernandes

Smoothies

Sap

Wat is goed om te drinken:

Water

8 grote glazen per dag

Water met fruit

Koffie

(zonder suiker)

Thee

(zonder suiker)

**Gember- en
muntthee**

Let op suiker in uw eten

4 gram koolhydraten = 1 suikerklontje

Ketchup (100gr)

Kaki fruit

Maiskolf

Ontbijtkoek

Krentenbol

Japanse mix (100gr)

Sinaasappelsap

Smoothie

Bakbanaan

Voor af en toe

(1 a 2 maal per week 1 opscheplepel)

Zilvervliesrijst

Volkoren pasta

Bulgur

Quinoa

Volkoren couscous

Peulvruchten

Haver

Vleesvervanger
(pas op de koolhydraten
en zout)

Olijven
(bevat veel zout)

Volle melk
(pas op, bevat melksuikers)

+70% Pure chocolade

Recept Pitten en zadenmix

Voor in de yoghurt

Ingrediënten:

200 gr. lijnzaad

100 gr. zonnebloempitten

100 gr. pompoenpitten

50 gr. hennepzaad

50 gr. chiazaad

50 gr. kokoschips

50 gr. cacaonibs

Tip:

Handje fruit toevoegen

Blauwe bessen

Frambozen

Aardbeien

Handje noten toevoegen

Koolhydraatbeperkt ontbijt

Yoghurt met pitten, zaden en rood fruit

Avocado, spek, ei, tomaatjes en spinazie

Koolhydraatbeperkte pannenkoeken

Zaden/pitten crackers

Chiapap met rood fruit

Oopsies

Omelet met gerookte zalm

Zaden en notenbrood

Koolhydraatbeperkte lunch

**Komkommer met ham
en roomkaas**

Gevulde paprika

Groente-eimuffins

Avocado met ei en tonijn

Tonijn salade

Roerei met groenten

Rauwkost met hüttenkäse

Soep

(zonder aardappel, vermicelli, bloem of griesmeel)

Koolhydraatbeperkt avondeten

Shakshuka

Kip tajine

Groente curry

Nasi van
bloemkoolrijst

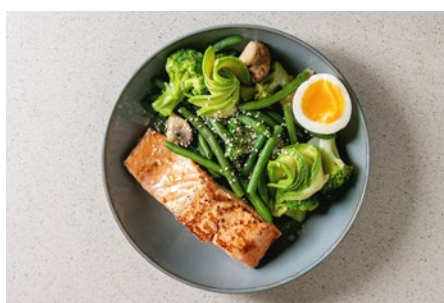
Gevulde aubergine

Courgetti Bolognese

Paprika nacho's

Gegrilde zalm,
avocado en broccoli

Vegetarische quinoa
salade

Sushi met avocado
en bloemkoolrijst

Kiphutspot met
bloemkoolrijst

Recept

Koolhydraatbeperkte pannenkoeken

Ingrediënten:

Voor 2 personen

- 3 eieren
- 125 ml volle melk of kokosmelk
- 50 gram amandelmeel (gemaakt van gemalen amandelen)
- Kaneelpoeder
- Snufje zout
- 2 eetlepels olie

Serveertip:

Serveer met rood fruit

Bereiding:

Klop alle ingrediënten door elkaar. Bak de pannenkoekjes en draai ze voorzichtig om. Ze zijn wat minder stevig dan normale pannenkoeken.

Recept uit Diabetes type 2? Maak jezelf beter

Tips voor gezonde leefstijl

Kook je eten zoveel mogelijk zelf: kant en klaar producten bevatten vaak veel zout en suiker.

Groenten zijn de basis van uw voeding. Minstens 300 gram per dag. Vers of diepvries.

Drink water, koffie/thee **zonder suiker en zoetstof**. Geen frisdrank of sap. Ook niet vers geperst.

Eet genoeg vet: neem volle melkproducten zoals kwark, yoghurt en kaas.

Eet dagelijks gezonde vetten zoals: vette vis, olijfolie, olijven, zaden en pitten en avocado. Geen zonnebloemolie.

Eet **3** maal per dag, neem daarbij voldoende vetten, eiwitten en groente. Vermijd tussendoortjes.

Zoek een manier om met stress om te gaan: in de natuur wandelen, yoga, cursus omgaan met stress.

Beweeg een uur per dag.

Rook niet. Gebruik geen drugs en drink zo min mogelijk alcohol.

Lees de etiketten

VOEDINGSWAARDEN			
	per 100 g:	per reep (ca. 10,9 g):	RI**
Energie	1736 kJ 412 kcal	189 kJ 45 kcal	2% 2%
Vetten, waarvan	9,0 g	1,0 g	1%
verzadigde vetzuren	0,7 g	<0,1 g	<1%
Koolhydraten, waarvan	71 g	7,7 g	
suikers	15 g	1,6 g	
Vezels	8,9 g	1,0 g	
Eiwitten	8,4 g	0,9 g	2%
Zout	0,42 g	0,05 g	<1%

Deze verpakking bevat 8x2 stuks.
 **RI = Referentie-inname van een gemiddelde volwassene (8400 kJ/2000 kcal).

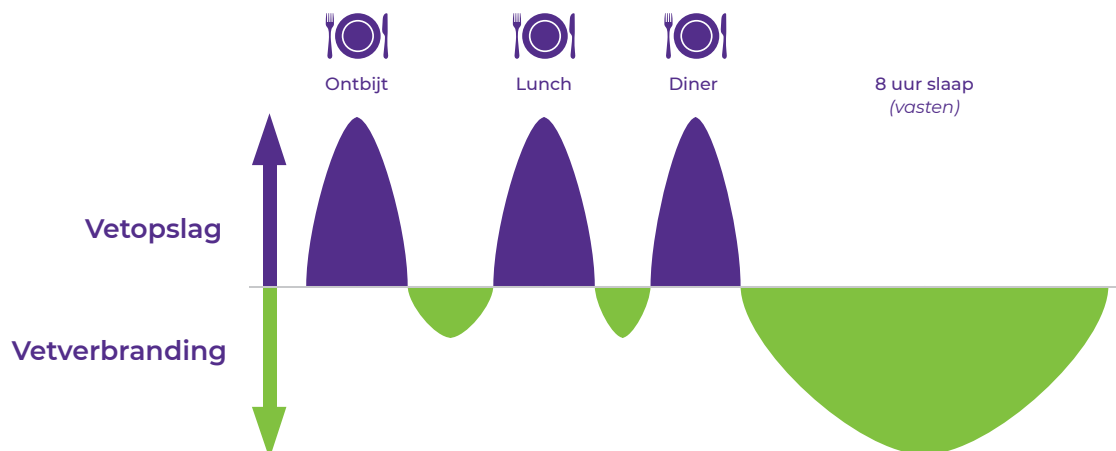

Let hier op

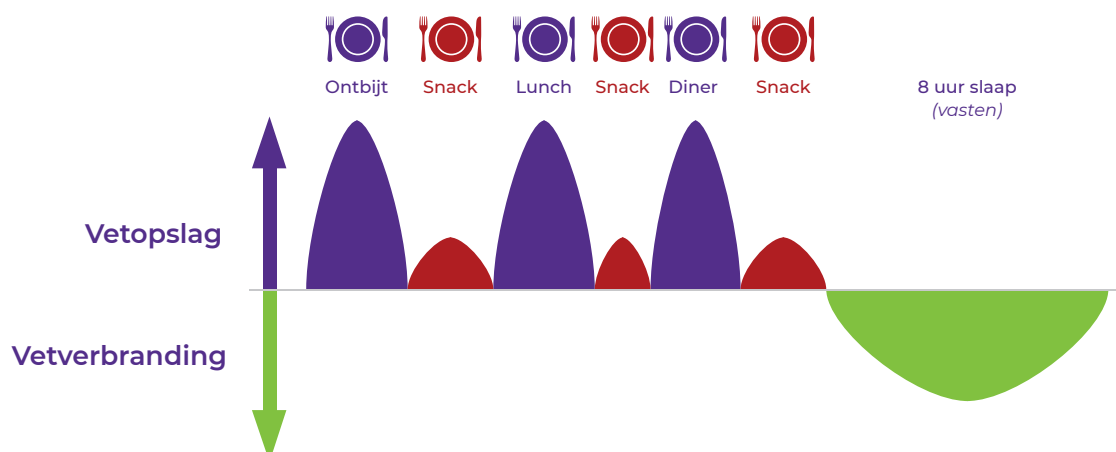
4 gram koolhydraten is 1 suikerklontje

(Kies producten met minder dan 10 gram koolhydraten per 100 gram.)

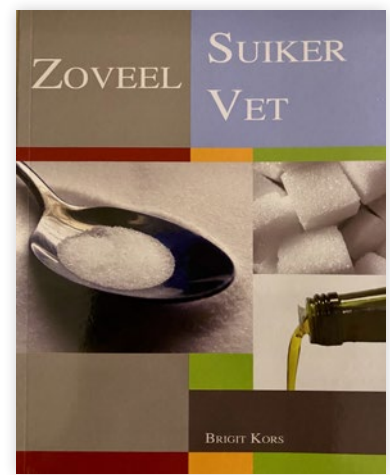
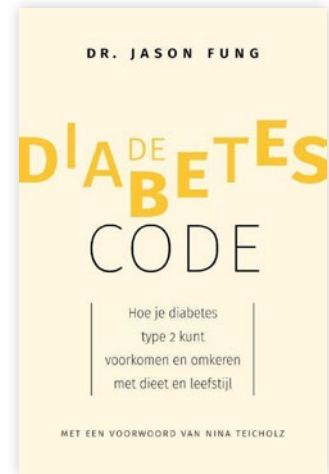
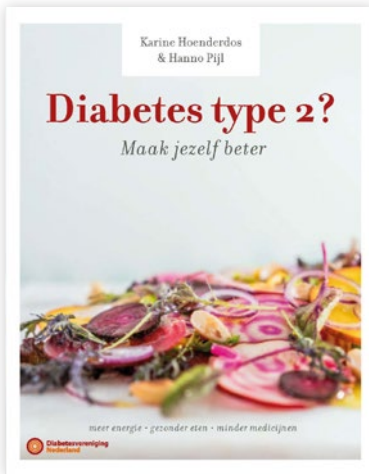
Eet 3 keer per dag

VAKER ETEN = NIET AFVALLEN

Boeken & Websites

Koolhydraatarme voedings- en informatie websites:

<https://www.diabetesfonds.nl>

<https://www.keerdiabetesom.nl>

<https://www.artsenleefstijl.nl>

<https://www.doktertamara.nl>

<https://jeleefstijlalsmedicijn.nl>

Op Pinterest, Facebook en Instagram staan veel koolhydraatarme recepten. Recepten zijn ook te vinden op bovenstaande websites.

Tip voor in de spreekkamer:

Het Leefstijlroer

 Arts en Leefstijl
Voor de zorg van morgen

Alle rechten voorbehouden.
Niets mag openbaar gemaakt worden in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

Zie <https://www.artsenleefstijl.nl>

Voor het bestellen van meer exemplaren:
www.betermetdiabetes.nl